

Onderwijssysteem

Zimbabwe

beschreven en vergeleken met
het Nederlandse systeem

Dit document geeft informatie over het onderwijssysteem van Zimbabwe. We leggen uit wat het Nederlandse equivalent is van de meest voorkomende diploma's uit Zimbabwe met als doel: toelating tot het Nederlands hoger onderwijs.

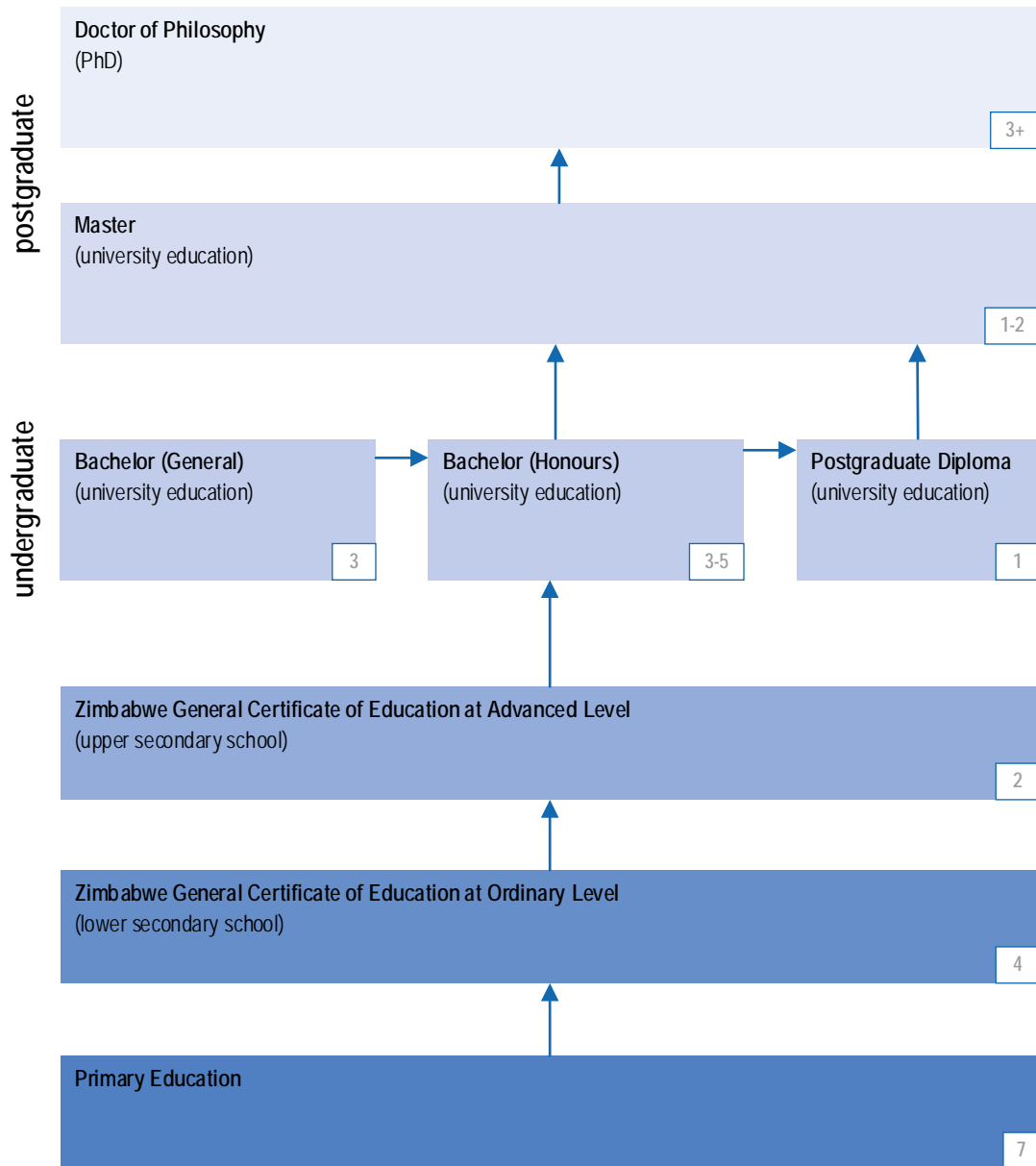
Disclaimer

We doen ons best om de informatie zo up-to-date mogelijk te houden. We aanvaarden echter geen aansprakelijkheid voor schade die is ontstaan als gevolg van fouten of onvolledige informatie in dit document.

Op deze publicatie, met uitzondering van het beeldmateriaal, is de Creative Commons Naamsvermelding NietCommercieel 3.0 Unported-licentie van toepassing. Ga naar www.nuffic.nl/cc/ voor meer informatie over het hergebruik van deze publicatie.

■ **Onderwijssysteem Zimbabwe**

0 Duur van de opleiding

■ Waarderingstabel

In dit overzicht staan links de buitenlandse diploma's die het meest voorkomen bij toelating tot het hoger onderwijs. De andere kolommen tonen de Nederlandse waardering met de vergelijkbare niveaus in het Nederlandse en Europese kwalificatieraamwerk.

Buitenlands diploma	Nederlandse waardering en NLQF-niveau	EQF-niveau	EQF-niveau
<i>Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level</i> (ten minste 5 examenvakken een eindresultaat van A t/m C)	vmbo-t-diploma	2	2
<i>Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level</i> (ten minste 6 examenvakken met een eindresultaat van A t/m C) plus het <i>Zimbabwe General Certificate of Education at Advanced Level</i> met ten minste 1 vak	havodiploma	4	4
<i>Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level</i> (ten minste 5 examenvakken met een eindresultaat van A t/m C) plus het <i>Zimbabwe General Certificate of Education at Advanced Level</i> met ten minste 2 vakken	ten minste havodiploma	4	4
<i>Bachelor (General) (3 jaar)</i>	3 jaar hbo of 1 jaar wo	6	6
<i>Bachelor (Honours) (3 jaar)</i>	graad van bachelor in het hbo of 2 jaar wo	6	6
<i>Bachelor (Honours) (4 jaar)</i>	graad van bachelor in het hbo of wo	6	6
<i>Master (1 jaar)</i>	graad van master in het hbo of graad van bachelor in het wo	7/6	7/6
<i>Master (2 jaar)</i>	graad van master in het wo	7	7

NB

- Het betreft hier een globaal advies waaraan geen rechten kunnen worden ontleend.

- NLOF = Nederlands nationaal kwalificatieraamwerk. EQF = Europees kwalificatieraamwerk.
- Het EQF/[NLOF-niveau](#) zegt niet zozeer iets over de studie-inspanning of -inhoud, maar wel over wat iemand kan en weet als een bepaald leerproces is afgerond.
- Informatie over de Nederlandse waarderingen staat op onze website: [onderwijssysteem Nederland](#).
- [SBB, Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven](#), waardeert buitenlandse diploma's en opleidingen op vmbo- en mbo-niveau. De waardering kan afwijken wanneer SBB het diploma waardeert voor toelating tot het mbo of de arbeidsmarkt.

■ Inleiding

Op 18 april 1980 werd Zimbabwe onafhankelijk van het Verenigd Koninkrijk. Tot die tijd was er voor de meerderheid van de bevolking slechts beperkte toegang tot kwalitatief goed onderwijs. Sindsdien heeft het land veel geïnvesteerd in onder andere het bouwen van scholen, de ontwikkeling van lerarenopleidingen en de beschikbaarheid van middelen.

Het onderwijs kent een 2-7-4-2-3+ structuur. Dat wil zeggen: 2 jaar *pre-primary school* (kleuterschool), 7 jaar *primary school*, 4 jaar *lower secondary school*, 2 jaar *upper secondary school* en ten minste 3 jaar hoger onderwijs.

De algemene verantwoordelijkheid voor het onderwijs ligt bij twee ministeries; het *Ministry of Primary and Secondary Education* en het *Ministry of Higher and Tertiary Education*.

Leerlingen beginnen doorgaans in de eerste klas van het basisonderwijs in het jaar dat zij 6 jaar oud worden. In de eerste 2 klassen van het basisonderwijs wordt nog lesgegeven in de moedertaal. In landelijke gebieden is dit vaak Shona of Ndebele, in stedelijke gebieden Engels. Vanaf de 3^e klas wordt enkel nog in het Engels lesgegeven. De leerplicht omvat het gehele basisonderwijs.

Het academisch jaar loopt van januari tot december, bestaande uit trimesters met telkens een onderbreking van een maand.

■ Basis- en voortgezet onderwijs

De meeste kinderen in Zimbabwe gaan tussen de leeftijd van 4 en 6 jaar naar de kleuterschool.

Het basisonderwijs (*primary education*) is verplicht voor de leeftijdsgroep van 6 tot 13 jaar en loopt van *grade 1* tot en met *grade 7*. Aan het eind van *grade 7* doen leerlingen nationale examens in Engels, wiskunde, één inheemse taal en een *general paper*. Vanwege een tekort aan middelbare scholen in enkele armere gebieden en ouders met onvoldoende middelen om het schoolgeld te kunnen betalen, gaat ongeveer 30% van de *grade 7* leerlingen niet door naar het voortgezet onderwijs.

Het voortgezet onderwijs (*secondary education*) is gestoeld op het Britse onderwijssysteem en is verdeeld in *lower secondary school* en *upper secondary school*. *Lower secondary school* is voor de leeftijdsgroep van 13 tot en met 16 jaar, *upper secondary school* voor de leeftijdsgroep van 16 tot en met 18 jaar.

Lower secondary school duurt 4 jaar en beslaat *forms* (klassen) I-IV. *Form IV* wordt afgesloten met de landelijk afgenomen examens voor het *Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level*. De examinerende instantie voor deze examens is de *Zimbabwe School Examinations Council (ZIMSEC)*. Om het getuigschrift te behalen dienen leerlingen in ten minste 5 vakken een *pass* te behalen, waaronder Engels, wiskunde, *science*, geschiedenis of één van de *technical/vocational* vakken. Leerlingen kunnen op *Ordinary Level* momenteel in totaal uit een 30-tal vakken kiezen waarin zij examens willen doen.

Het niveau van het *Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level* is vergelijkbaar met dat van een vmbo-t-diploma indien in ten minste 5 examenvakken een eindresultaat van A, B of C is behaald.

Na het behalen van het *Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level* kunnen leerlingen doorgaan naar de 2-jarige *upper secondary school*, welke *forms V en VI* beslaat en wordt afgesloten met de examens voor het *Zimbabwe General Certificate of Education at Advanced Level*. Vanwege het beperkt aantal beschikbare plaatsen is toegang tot *upper secondary* competitief. Selectie vindt plaats op basis van behaalde resultaten voor het *Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level*. De meerderheid van *Ordinary-Level* leerlingen treedt daardoor toe tot de arbeidsmarkt of tot middelbaar beroepsonderwijs aan bijvoorbeeld een *technical school* of aan een *nursing of teaching college*.

Aan het eind van *form VI* doen leerlingen binnen het *upper secondary* onderwijs examens voor het *Zimbabwe General Certificate of Education at Advanced Level*. Om in aanmerking te komen voor dit getuigschrift dienen leerlingen in ten minste 2 vakken een voldoende te behalen. Momenteel kunnen leerlingen op *Advanced Level* kiezen uit 24 vakken om examen in af te leggen.

Het niveau van het *Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level* met ten minste 6 examenvakken met een eindresultaat van A, B of C, plus het *Zimbabwe General Certificate of Education at Advanced Level* met ten minste 1 vak, is vergelijkbaar met dat van een havodiploma.

Het niveau van het *Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level* met ten minste 5 examenvakken met een eindresultaat van A, B of C, plus het *Zimbabwe General Certificate of Education at Advanced Level* met ten minste 2 vakken, is vergelijkbaar met dat van ten minste een havodiploma.

■ Toelating tot hoger onderwijs

Voor toelating tot bacheloropleidingen aan universiteiten geldt als minimum vereiste dat men beschikt over een *Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level* met ten minste 5 *passes* (voldoendes), plus het *Zimbabwe General Certificate of Education at Advanced Level* met ten minste 2 *passes*. Afhankelijk van de studierichting kunnen hogere eisen gesteld worden. Aan de meeste universiteiten is toelating selectief en daardoor moeten in de praktijk vaak goede resultaten zijn behaald.

■ Hoger onderwijs

Ten tijde van de onafhankelijkheid kende Zimbabwe slechts één nationale universiteit, de *University of Zimbabwe*. Sindsdien heeft er een enorme uitbreiding plaatsgevonden van het aantal instellingen binnen het hoger onderwijs. Momenteel bevinden zich in het land 12 erkende universiteiten, 9 erkende *polytechnics* en 12 erkende *teacher colleges*. De verantwoordelijkheid voor het hoger onderwijs ligt bij het *Ministry of Higher and Tertiary Education*.

Aan universiteiten wordt zowel wetenschappelijk als hoger beroepsonderwijs gegeven. Deze instellingen bieden zowel *degree programmes* als *non-degree programmes* aan. Eerstgenoemde opleidingen worden afgerond met een academische graad, laatstgenoemde opleidingen met een andere kwalificatie. De graden zijn de *bachelor*-, de *master*- en de *doctor*-graad; de *non-degree* kwalificaties zijn de *certificates* en de *diplomas*. De universiteiten hebben de bevoegdheid om academische graden uit te reiken.

De structuur van het hoger onderwijs is verdeeld in een *undergraduate* en een *postgraduate* fase. *Undergraduate* onderwijs is initieel onderwijs en wordt doorgaans afgerond met de bachelorgraad. Ook bieden sommige instellingen *certificate* of *diploma* opleidingen aan, die respectievelijk 1 of 2 jaar duren. *Postgraduate* opleidingen worden afgerond met een mastergraad of doctorsgraad.

■ Universitair en beroepsgericht onderwijs

Het hoger onderwijs in Zimbabwe kent 2 soorten bachelorgraden, namelijk de *general* en de *honours* bachelorgraden. Beide soorten hebben in beginsel een nominale duur van 3 of 4 jaar. Het onderscheid wordt bepaald door de inhoud van de opleiding. *Honours* opleidingen zijn tevens te herkennen aan de classificatie waarmee de graad is behaald. Deze wordt op het getuigschrift aangegeven (bijvoorbeeld *upper second division*).

Bachelor (General)

Bacheloropleidingen in de meeste richtingen duren meestal 3 jaar. Een *general* bachelor kan door middel van één jaar aanvullende studie leiden tot een *honours* bachelor.

Het niveau van de *Bachelor (General)* graad na een nominaal 3-jarige opleiding is vergelijkbaar met dat van 3 jaar hoger beroepsonderwijs of met 1 jaar wetenschappelijk onderwijs, afhankelijk van de inhoud en de oriëntatie van de opleiding.

Bachelor (Honours)

Bacheloropleidingen in de meeste richtingen duren doorgaans 3 jaar. Opleidingen in de richting *engineering* duren 4 jaar. De opleidingen in de geneeskunde en diergeneeskunde duren 5 jaar.

Het niveau van de *Bachelor (Honours)* graad na een nominaal 3-jarige opleiding is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het hoger beroepsonderwijs of met 2 jaar wetenschappelijk onderwijs, afhankelijk van de inhoud en de oriëntatie van de opleiding.

Het niveau van de *Bachelor (Honours)* graad na een nominaal 4-jarige opleiding is vergelijkbaar met dat van een bachelorgraad in het wetenschappelijk onderwijs of in het hoger beroepsonderwijs, afhankelijk van de inhoud en de oriëntatie van de opleiding.

Master

De nominale duur van masteropleidingen bedraagt doorgaans 1 of 2 jaar. Voor toelating tot een masteropleiding dient men te beschikken over een *honours* bachelorgraad, meestal met ten minste de classificatie *lower second division*. Deze opleidingen bouwen in de meeste gevallen voort op de richting van de behaalde bachelorgraad. Masteropleidingen worden doorgaans afgesloten met een scriptie.

Het niveau van de *Master* graad na een nominaal 1-jarige opleiding is vergelijkbaar met dat van een mastergraad in het hoger beroepsonderwijs of met een bachelorgraad in het wetenschappelijk onderwijs, afhankelijk van de inhoud en de oriëntatie van de opleiding.

Het niveau van de *Master* graad na een nominaal 2-jarige opleiding is vergelijkbaar met dat van een mastergraad in het wetenschappelijk onderwijs.

Doctor of Philosophy (PhD)

Na een masteropleiding kan men worden toegelaten tot de universitaire promotie, *Doctor of Philosophy* (PhD). Deze graad wordt uitgereikt na een periode van ten minste 3 jaar studie en onderzoek na een mastergraad (alhoewel toelating op basis van een *honours* bachelor met uitstekende resultaten ook mogelijk is), en het schrijven van een proefschrift.

■ Beoordelingssystemen

Zowel het *Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level* als het *Zimbabwe General Certificate of Education at Advanced Level* worden beoordeeld aan de hand van een schaal van *grade A t/m E*, waarbij A de hoogste voldoende is en E de laagste. Op *Advanced Level* kan men ook een *grade O* behalen. Er is in het desbetreffende vak dan geen voldoende behaald op *Advanced Level*, maar wel een zogenoemde *subsidiary pass*. Een vak waarin een *subsidiary pass* is behaald telt niet mee als vak dat is behaald op *Advanced Level*, maar op een niveau daaronder.

Het volgende beoordelingssysteem wordt toegepast binnen het hoger onderwijs. Bachelorgraden worden tevens voorzien van een *class*.

Resultaat	Omschrijving	Classificatie
80-100%	<i>Distinction</i>	<i>First Division</i>
70-79%	<i>Merit</i>	<i>Upper Second Division</i>
60-69%	<i>Pass</i>	<i>Lower Second Division</i>
50-59%	<i>Pass</i>	<i>Third Division</i>
<50%	<i>Fail</i>	<i>Fail</i>

■ Accreditatie en kwaliteitszorg

De *Zimbabwe Council for Higher Education* is sinds 2006 verantwoordelijk voor de registratie en accreditatie van hogeronderwijsinstellingen. Zimbabwe kent geen systeem van programma-accreditatie. Erkende hogeronderwijsinstellingen kunnen gevonden worden op de website van het *Ministry of Higher and Tertiary Education*. Zie hiervoor www.mhtestd.gov.zw.

■ Samenstelling dossier

Voor toelating tot het hoger onderwijs dient het getuigschrift van het *Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level* overgelegd te worden, plus het *Zimbabwe General Certificate of Education at Advanced Level*.

Bij de afronding van een opleiding in het hoger onderwijs wordt het diploma uitgereikt met doorgaans ook een vakkenoverzicht met de behaalde studie- en examenresultaten.

■ Overzicht hogeronderwijsinstellingen

www.mhtestd.gov.zw

Website van het *Ministry of Higher and Tertiary Education* met onder andere een overzicht van erkende hogeronderwijsinstellingen.

■ Handige websites

www.mhtestd.gov.zw

Website van het *Ministry of Higher and Tertiary Education* met een overzicht van erkende hogeronderwijsinstellingen.

www.mopse.gov.zw

Website van het *Ministry of Primary and Secondary Education*.

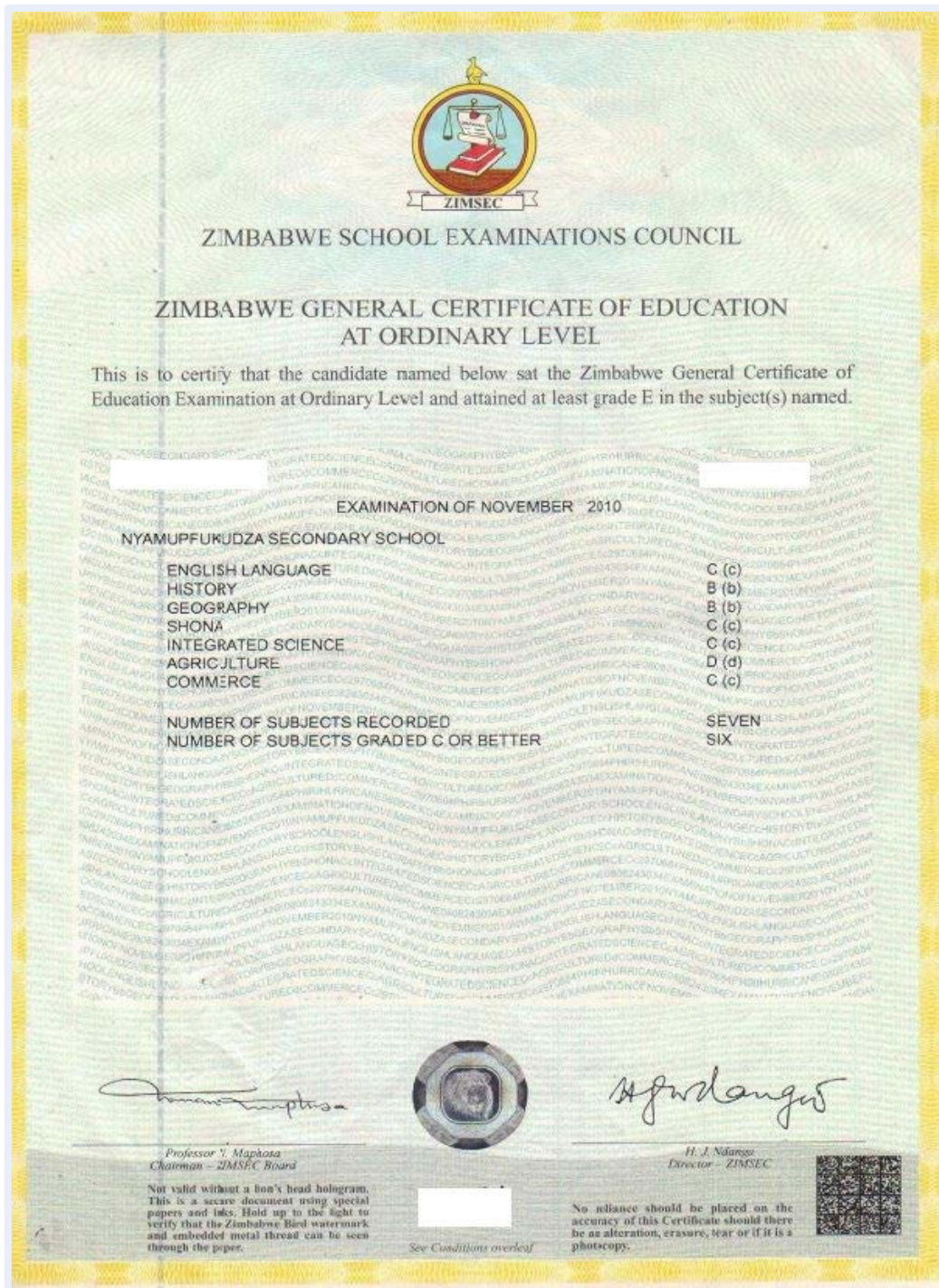
www.zimche.ac.zw

Website van de *Zimbabwe Council for Higher Education*.

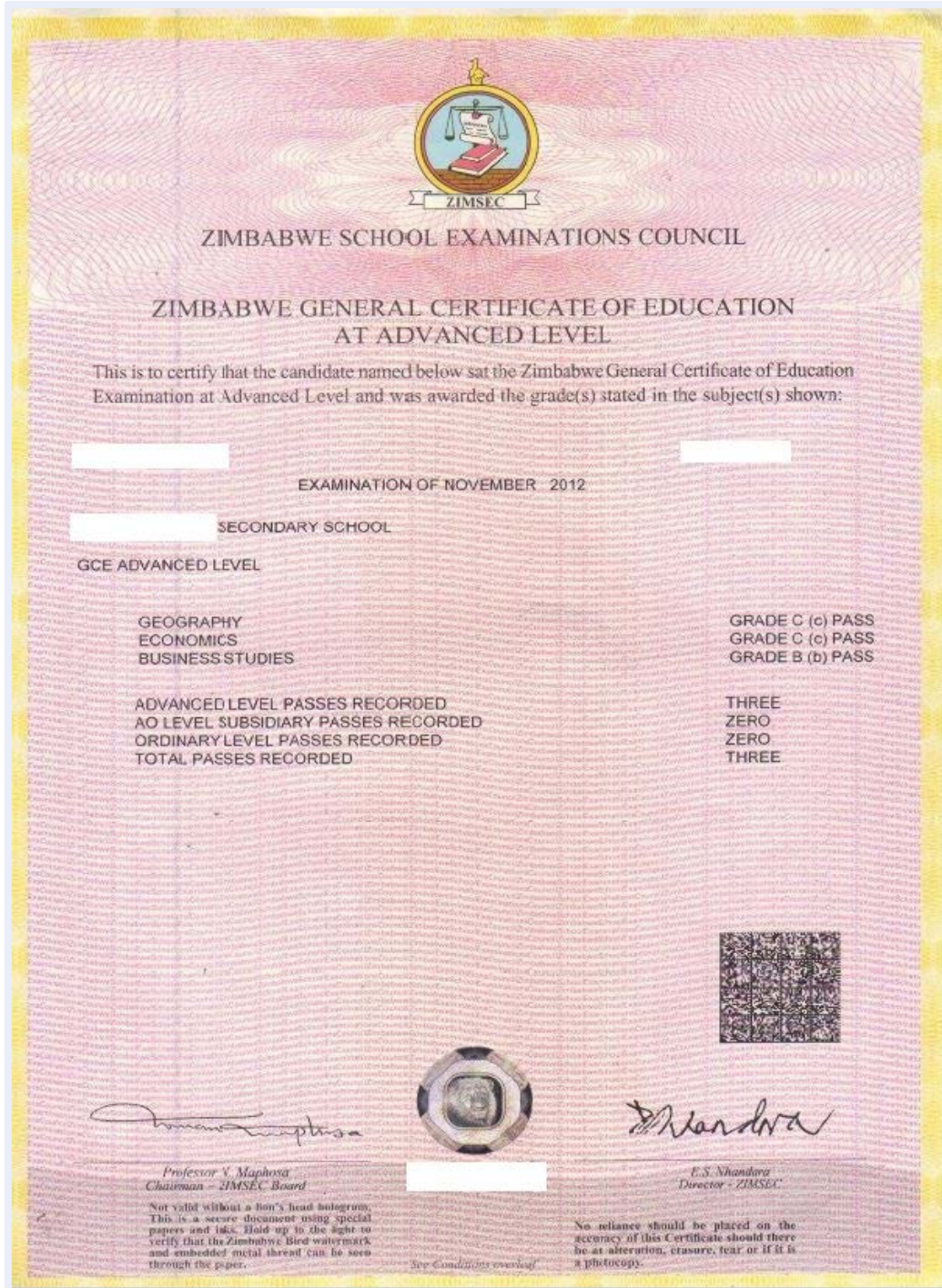
www.zimsec.co.zw

Website van de *Zimbabwe School Examinations Council* met informatie met betrekking tot de *Ordinary* en *Advanced Level* examens.

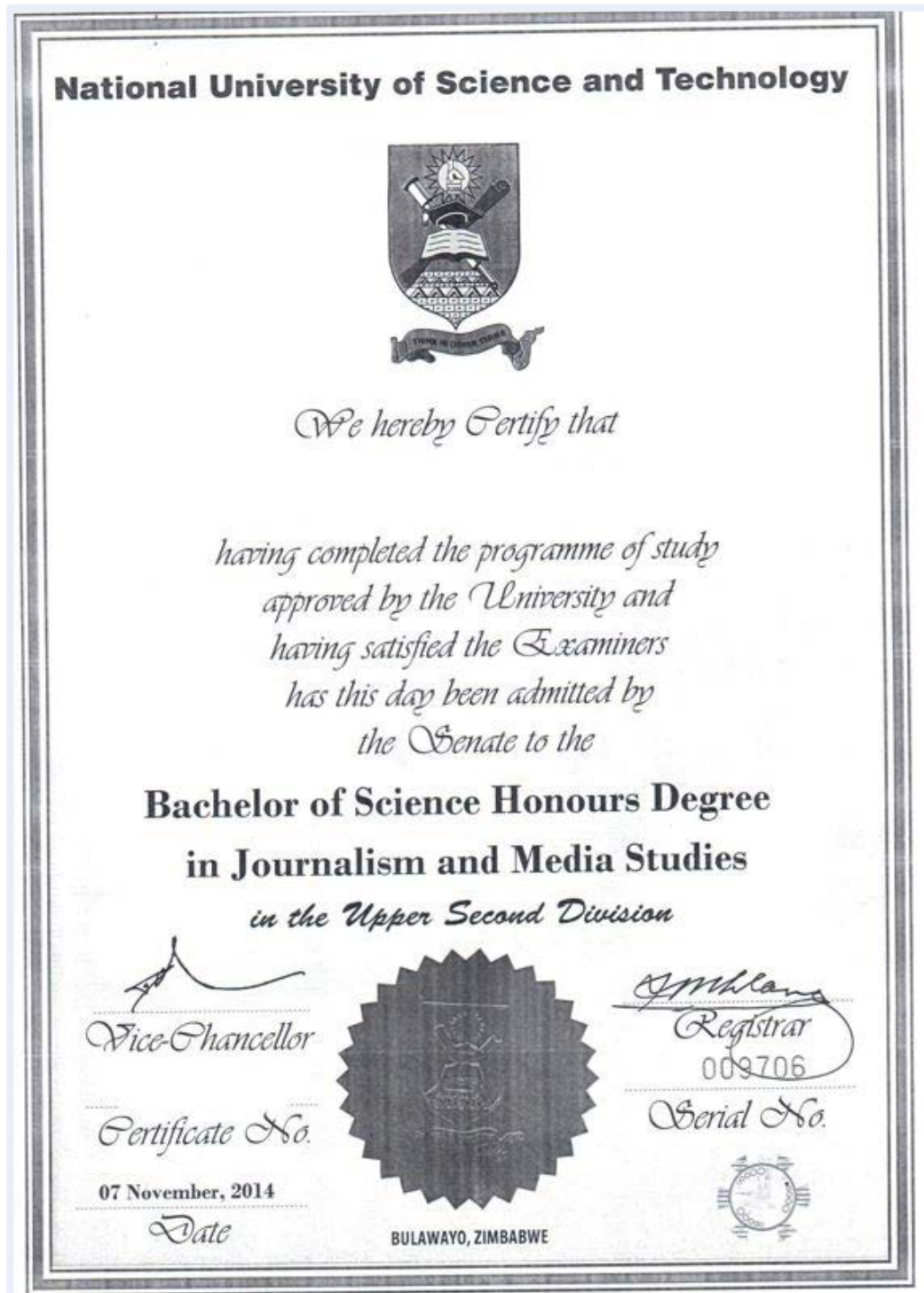
Zimbabwe General Certificate of Education at Ordinary Level

Zimbabwe General Certificate of Education at Advanced Level

■ Bachelor of Science (Honours) – diploma

Bachelor of Science (Honours) – vakkenoverzicht (pagina 1)

NATIONAL UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
ACADEMIC TRANSCRIPT

TELEPHONE: +263 9 285917
+263 9 282842
FAX: +263 9 286803

P. O. BOX AC 939
ASCOT, BULAWAYO
ZIMBABWE

Student Name: _____
Date of Birth: _____
Place of Birth: _____
Student No: _____
Department: **Journalism and Media Studies**
Programme Title: **Bachelor of Science (Hons) Degree in Journalism
and Media Studies (Full Time)**
Start Date: **September 2010** Language of Instruction: **English**
Degree Class Awarded: **Upper Second Division (2.1)** Award Date: **07 November, 2014**

PART I RESULTS (MAY 2011)

<u>Course Code</u>	<u>Course Title</u>	<u>Results</u>
PLC 1101	Peace, Leadership and Conflict Transformation I	2.1
IJM 1111	Communication and Media Theories	2.1
IJM 1112	Media and Society	2.1
IJM 1113	Media in Zimbabwe	1
IJM 1114	Foundation Skills in Journalism	P
ILI 1103	Introduction to Information Technology I	2.1
IJM 1115	Language and Practical Skills for Journalists	P
PLC 1201	Peace, Leadership and Conflict Transformation II	2.1
IJM 1211	Media Law	2.2
IJM 1212	Media Ethics	P
IJM 1213	Media Economics and Management	2.1
IJM 1214	Investigative Journalism and News Writing	2.1
IJM 1215	Broadcast Journalism I	2.1
IJM 1216	Information Technology II	2.2
	Overall	2.2

**NATIONAL UNIVERSITY OF
SCIENCE AND TECHNOLOGY**

07 NOV 2014

DEPUTY REGISTRAR- ACADEMIC

Bachelor of Science (Honours) – vakkenoverzicht (pagina 2)

PART II RESULTS (MAY 2012)

<u>Course Code</u>	<u>Course Title</u>	<u>Results</u>
IJM 2111	Comparative, Global Media Institution	2.2
IJM 2112	Gender, Class, Race and the Media	2.1
IJM 2113	Print Media: Practical Project	2.1
IJM 2114	Broadcast Journalism II	2.2
IJM 2115	Newspaper Design and Layout	2.2
IJM 2116	Communication for Development	2.1
IJM 2211	Media, Human Rights and Democracy	2.1
IJM 2212	Applied Media Research Methods	F
IJM 2213	Public Relations	2.1
IJM 2214	Fundamentals of Film and Video Production	2.2
IJM 2215	Media Texts and Reception	2.1
IJM 2216	Online Journalism	2.2
	Overall	-

PART II SUPPLEMENTARY RESULTS (AUGUST 2012)

<u>Course Code</u>	<u>Course Title</u>	<u>Results</u>
IJM 2212	Applied Media Research Methods	Absent
	Overall	-

PART III RESULTS (MAY 2013)

<u>Course Code</u>	<u>Course Title</u>	<u>Results</u>
CIN 3001	Industrial Attachment	2.1

PART II CARRY OVER RESULTS (MAY 2013)

<u>Course Code</u>	<u>Course Title</u>	<u>Results</u>
IJM 2212	Applied Media Research Methods	2.2
	Overall	2.1

NATIONAL UNIVERSITY OF
SCIENCE AND TECHNOLOGY

07 NOV 2014

DEPUTY REGISTRAR- ACADEMIC

■ Bachelor of Science (Honours) – vakkenoverzicht (pagina 3)

PART IV RESULTS (MAY 2014)

<u>Course Code</u>	<u>Course Title</u>	<u>Results</u>
CBU 4109	Entrepreneurship	1
IJM 4111	Media in Africa	1
IJM 4112	Critical Media Theory	2.1
IJM 4113	Health Communication	P
IJM 4115	Television or Film Project	1
IJM 4010	Research Project	2.1
IJM 4211	Popular Culture: Theories and Perspectives	2.1
IJM 4212	Advanced Radio and Television Production Techniques	2.1
IJM 4213	Business and Financial Reporting	2.2
IJM 4214	Politics and the Media	1
IJM 4215	New Media: Practical Project	2.1
	Overall	2.1

NATIONAL UNIVERSITY OF
SCIENCE AND TECHNOLOGY
07 NOV 2014
DEPUTY REGISTRAR- ACADEMIC

■ Bachelor of Science (Honours) – vakkenoverzicht (pagina 4)

 NATIONAL UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY
ACADEMIC TRANSCRIPT

P. O. BOX AC 939
ASCOT, BULAWAYO
ZIMBABWE

TELEPHONE: +263 9 285917
+263 9 282842
FAX: +263 9 286803

PRIZES AWARDED:

MAY 2014 - BEST GRADUATING STUDENT IN THE
DEPARTMENT OF JOURNALISM AND MEDIA STUDIES

He/She has completed the requirements for the award of the BACHELOR OF SCIENCE HONOURS DEGREE
IN JOURNALISM AND MEDIA STUDIES.

DEPUTY REGISTRAR (ACADEMIC): DATE: 07 NOVEMBER 2014

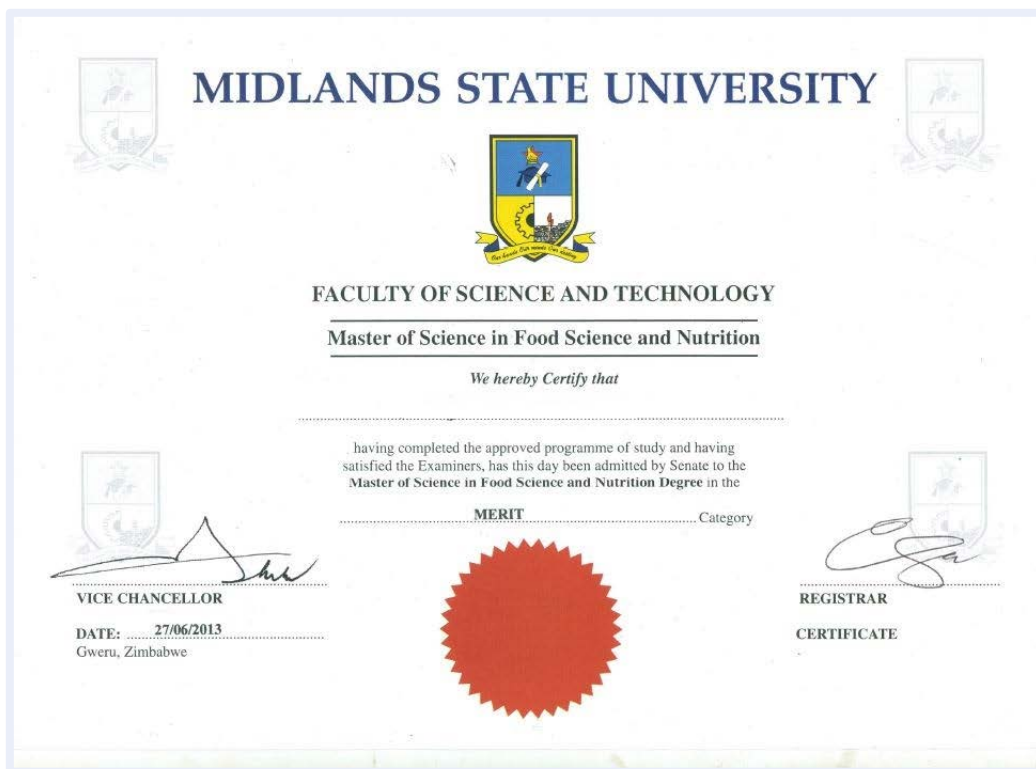
NATIONAL UNIVERSITY OF
SCIENCE AND TECHNOLOGY
07 NOV 2014
DEPUTY REGISTRAR, ACADEMIC

■ Bachelor of Science (Honours) – vakkenoverzicht (pagina 5)

 NATIONAL UNIVERSITY OF SCIENCE AND TECHNOLOGY		
MARKING SCHEME & KEY TO GRADES		
<u>Bachelors Degrees</u>		
<u>% (Percentage)</u>	<u>Degree Classification</u>	<u>Division</u>
75+	1	First Division
65 - 74	2.1	Upper Second Division
55 - 64	2.2	Lower Second Division
45 - 54	P	Pass
Below 45	Fail	
35 - 44	Supplementable	
0 - 34	Not Supplementable	
<u>MASTERS DEGREES AND DIPLOMAS</u>		
<u>% (Percentage)</u>	<u>Degree Classification</u>	<u>Division</u>
70 and above	D	Distinction
60 - 69	M	Merit
50 - 59	P	Pass
Below 50	Fail	
40 - 49	Supplementable	
0 - 39	Not Supplementable	
<p>This transcript is valid only if it is signed and bears the National University of Science and Technology Stamp</p>		

■ Master of Science – diploma

Master of Science – vakkenoverzicht (pagina 1)

 MIDLANDS STATE UNIVERSITY 	
Academic Transcript	
Reg. Number:	[REDACTED]
Surname:	[REDACTED]
First Names:	[REDACTED]
Date Of Birth:	[REDACTED]
Place of Birth:	[REDACTED]
Programme:	MASTER OF SCIENCE IN FOOD SCIENCE AND NUTRITION DEGREE
Programme taken	From : July-2011 to May-2013
July 2011 - November 2011	
Academic Year 1 Semester 1	
Module	Grade
MFSN701	Merit
MFSN702	Pass
MFSN703	Merit
MFSN704	Merit
MFSN707	Merit
February 2012 - May 2012	
Academic Year 1 Semester 2	
Module	Grade
MFSN703	Pass
MFSN705	Pass
MFSN706	Pass
MFSN708	Pass
MFSN709	Merit
August 2012 - December 2012	
Academic Year 2 Semester 1	
Module	Grade
MFSN801	Merit
MFSN802	Merit
MFSN807	Pass
February 2013 - May 2013	
Page 1 of 2	
see reverse side for key to grades	

■ Master of Science – vakkenoverzicht (pagina 2)

Reg. Number: [REDACTED]
Surname: [REDACTED]
First Names: [REDACTED]
Date Of Birth: [REDACTED]
Place of Birth: [REDACTED]
Programme: MASTER OF SCIENCE IN FOOD SCIENCE AND NUTRITION DEGREE

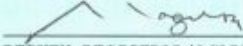
Academic Year 2 Semester 2

Module	Grade
MFSN809 DISSERTATION	Distinction

OVERALL DECISION: PASS
DEGREE CLASS: Merit

PRIZES AWARDED
NONE

Printed on: Tue 9 Jul 2013 15:28:30

DEPUTY REGISTRAR (ACADEMIC)

MIDLANDS STATE UNIVERSITY
DEPUTY REGISTRAR
ACADEMIC AFFAIRS
09 JUL 2013
PRIVATE BAG 9095 GWERU
TEL: 054-280480 / 260337 / 260331

Page 2 of 2

see reverse side for key to grades